

Oud en versleten

De eerste steen van de St. Lambertustoren werd gelegd in 1467. Dat betekent dat dit jaar zijn 550ste verjaardag gevierd wordt. Veel reden voor een groot feest is er overigens niet want de bouwkundige staat van de toren is deplorabel. Wil hij zijn 600ste verjaardag ook nog halen, dan is een grootschalige restauratie van het versleten metselwerk nodig. De plannen daarvoor zijn in de maak.

De 500ste verjaardag van de toren, in 1967, ging zonder feestelijkheden voorbij. Dat leidde tot een ingezonden brief in het lokale weekblad 'Op de Keper'. Daarin vroeg de opgewonden brievenschrijver zich af of het kerkbestuur haar (kerk-)geschiedenis soms in de doofpot had gestopt. Van festiviteiten was in elk geval geen sprake. Het was natuurlijk ook een ongunstig tij in die jaren van beginnende ontkerkelijking. Kerkbestuur en gemeentebestuur werkten nauw samen bij de ontmanteling van de vele prachtige kapellen die de Nederweerder wegen toen nog sierden.

Het is een feit dat er tussen historici lange tijd debat is geweest over de daadwerkelijke ouderdom van de Nederweerder toren. Stichtingsjaren als 1400, 1410, 1440 en 1467 wisselden elkaar in allerlei publicaties af. Tegenwoordig is iedereen het er over eens dat de torenbouw begon in 1467 en wel op de feestdag van Sint Margreet. Daarmee wordt de heilige Margaretha van Antiochië bedoeld. Haar kerkelijke feestdag valt op 20 juli, maar daarmee ontstaat een nieuw stukje verwarring. Want in de middeleeuwen, en uit die tijd dateert de toren, werd haar feestdag een week eerder, dus op 13 juli, gevierd. Om een lang verhaal kort te maken: op 13 juli aanstaande viert de toren dus zijn 550^e verjaardag.

De datum van de start van de torenbouw is te lezen op de zogenaamde 'eerste steen' die is ingemetseld in de zuidzijde van de toren. In prachtig vormgegeven gotische letters in een natuurstenen plaquette staat daar een tekst in de volkstaal van die tijd: *"In den jaer ons heren 1467 op sinte margreten dach wert desen yersten steyn ghelacht"*. Uit oude rekeningen blijkt dat men er tot 1518 aan gebouwd heeft en de inschatting van bouwhistorici is dat de toren zelfs toen nog

De St. Lambertustoren aan de vooravond van de restauratie. Foto: Ton Frenken.

maar half voltooid was. De bakstenen toren van het stadje Peer in Belgisch Limburg wordt wel eens de zusteroren van die van Nederweert genoemd. Inderdaad is er grote gelijkenis tussen de beide torens, maar er is zelfs ook een concrete aanwijzing voor die verwantschap. Een artikel uit 1879 citeert namelijk een gevelsteen uit de Peerder kerk met als opschrift: *"Als hier dat werck waes volbracht, is in Nederweert de yerste steyn gelacht"*. Helaas is die inscriptie tegenwoordig niet meer vindbaar. De plaatselijke VVV in Peer heeft echter op de kerkmuur een informatiebordje aangebracht met de melding dat hun toren voltooid werd in 1467. Daarmee de koppeling met de St. Lambertustoren in Nederweert min of meer bevestigend. De toren van Peer werd voor het laatst gerestaureerd in 1995. Nu is Nederweert weer aan zet...